

Nätverksträff Sydlov på Malmö Museer den 28 februari 2018

95 personer trotsade vädrets makter av de cirka 120 anmälda från 28 kommuner, Kommunförbundet, Energikontoret Skåne samt Länsstyrelsen.

Kommunförbundet Skåne, Jesper Bergnordh berättar om kommunförbundets aktiviteter, se bifogad presentation *20180228 Sydlov Jesper B.pdf* och lämnar ordet till...

Malmö Muséer välkomnar.

Olof Martinsson, stadsantikvarie i Malmö, välkomnade oss till Malmö Muséer och Teknikens och sjöfartens hus.

2018-03-06

Hantering ärenden om kulturmiljö

Henrik Borg, stadsantikvarie i Lund berättade om kulturmiljö och varsamhet i Lund.

- Kulturvärde
- Underlag
- Exempel på varsamhet och förvanskning

Vad är kulturarv? Kultur = bearbetning, odling eller bildning och Arv = överlämna. Det finns materiella kulturarv som föremål, byggnader och anläggningar. Immateriella kulturarv är traditioner, sånger, danser och berättelser.

Vad är kulturvärde? Kulturvärde är vad som i den fysiska miljön bedöms som värdefullt ur kulturhistoriskt, estetiskt och socialt hänseende.

- Vad kan utläsas?
- Vilka estetiska kvalitéer finns?
- Vad är socialt hållbart?

Lund har kulturhistoriskt värdefulla miljöer kopplade till översiktsplanen. Lund har även kulturmiljöprogram.

<http://bevaringsprogram.lund.se/wiki/bevaringsprogram/index.php/Huvudsida>

I PBL:s **8 kap.** Krav på byggnadsverk m.m. 13 § En byggnad som är särskilt värdefull från historiskt, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.

14§ Ett byggnadsverk ska hållas i vårdat skick och underhållas så att dess utformning och de tekniska egenskaper som avses i 4§ i huvudsak bevaras. **Underhållet ska anpassas till omgivningens karaktär och byggnadsverkets värde från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt. Om byggnadsverket är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt, ska det underhållas så att de särskilda värdena bevaras.**

2018-03-06

Bedömning av ser likadant ut är mycket subjektivt och ofta är det ambitionsnivån hos den enskilde fastighetsägaren som är mest avgörande för om en byggnad tas om hand ur ett kulturhistoriskt värdefullt perspektiv.

Varsamhet och förvanskning

Boverkets byggregler – föreskrifter och allmänna råd, BBR

För att avgöra vad som är varsamt krävs kunskap om huset, karaktären o tidsdimensionen:

- proportioner, form och volym,
 - materialval och utförande,
 - färgsättning, och
 - detaljsorg och detaljeringsnivå.
-
- Ta reda på vilka brister/behov finns? behövs Underhåll/Ändring?

- Hur kan behoven lösas utan att karaktären och tidsdimensionen påverkas negativt?

Förvanskningförbudet gäller de byggnader som är särskilt värdefulla

1:2212 Förbud mot förvanskning (BBR)

Allmänt råd

Vid prövning av om en åtgärd medför en förvanskning bör det klarläggas om åtgärden förändrar byggnadens karaktärsdrag eller skadar någon av de egenskaper som sammantaget ligger till grund för byggnadens eller områdets kulturvärden. (BFS 2016:6).

Boktips: Urve Lepasoon, Boverket: Byggnaders särdrag

1:2213 Särskilt värdefull byggnad (BBR)

Allmänt råd

”värderingar och tankemönster, och

– byggnader som har representerat för lokalsamhället viktiga funktioner eller verksamheter.”

”byggnader som belyser tidigare bostadsförhållanden, sociala och ekonomiska villkor,

2018-03-06

arbetsförhållanden, olika gruppers livsvillkor, stadsbyggnadsideal eller arkitektoniska ideal...”

”En byggnad kan också vara särskilt värdefull om den i sig utgör en källa till kunskap om äldre material och teknik.”

”En byggnad kan även vara särskilt värdefull om den tydliggör samhällsutvecklingen.
Exempel

på detta är:

– byggnader som har tjänat som förebilder eller på annat sätt varit uppmärksammade i sin samtid, och

– byggnader som präglas av en stark arkitektonisk idé.”

En byggnad kan även vara särskilt värdefull om den tydliggör samhällsutvecklingen.
Ex:

– byggnader som illustrerar folkrörelsernas framväxt, massbilismens genombrott, immigration eller emigration,

Slutligen tipsade Henrik oss om Boverkets länk hur man hittar certifierade personer
<http://www.boverket.se/sv/om-boverket/tjanster/hitta-certifierade/>

Kulturmiljöplan

Paul Hansson berättade om kulturmiljöplan för Ängelholm Bjuv och Höganäs som de genomfört som ett samarbetsprojekt. Syftet är att förnya, förbättra och komplettera befintliga kulturmiljöprogram. Länsstyrelsen delfinansierar projektet. Målet är effektivare handläggning av plan- och bygglovsprocesser, högre kvalitet och bättre förankring.

Paul berättade vidare om att bevara och utveckla, problembild och hur hjälpmedlet byggts upp. Fara att inventeringen blir för omfattande och att den inte slutförs. Det ska vara ett hjälpmedel som har politisk förankring så att de inte blir hyllvärmare. Förvanskning, varsamhet och anpassning behöver kunskap för att bedömas och det uppnås genom områdesbeskrivningar, stilguider och värderingskriterier.

Vad behöver bygglovshandläggare veta?

Handläggaren måste lätt få reda på vilken karaktär byggnaden och området har.

Handläggaren måste lätt kunna ta reda på om byggnaden:

- inte har några värdefulla karaktärsdrag 8:17 §
- har värdefulla karaktärsdrag 8:17 §
- eller om den är särskilt värdefull 8:13 §

...och det samma gäller den som söker lov!!!

2018-03-06

Pauls presentation innehåller många bilder och bifogas minnesanteckningarna under filnamn: *Gemensam kulturmiljöplan.Sydlov 20180228.pdf*
paul.hansson@wsp.com tel +46 10 722 93 76

Solceller och solfångare

Först lite om den remiss som nyligen besvarats.

Här kan du läsa mer: <http://www.regeringen.se/remisser/2017/11/remiss-av-boverkets-rapport-201726-altaner-solcellspaneler-och-solfangare-i-plan--och-bygglagen/>

	Planenlighet	Anmälanplikt	8:13
Altaner	Får strida mot dp	Tar ej ställning	Säger inget om 8:13
Solceller på byggnader	Ska följa dp	Tar ej ställning	lovplikt för 8:13 områden

Författningsförslaget för altaner lyder:

9 kap

4 § För en- och tvåbostadshus och till dem hörande fristående uthus, garage och andra små byggnader (komplementbyggnader) krävs det, trots 2 § och föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap 7 §, inte bygglov för att

1. med en *altan*, en *mur*, ett *plank* eller ett *skärmtak* anordna en skyddad uteplats om

a) *altanens, murens och plankets höjd sammantaget inte är högre än 1,8 meter över marken, anordnas inom 3,6 meter från bostadshuset och inte placeras närmare gränsen än 4,5 meter,*

b) *skärmtaket tillsammans med andra skärmtak som har anordnats på tomten*

2018-03-06

Författningsförslaget i remissen om solcellspaneler och solfångare på byggnader (alltså inte bara en- och tvåbostadshus) lyder:

9 kap

*sätt än genom byte av färg, fasad-
beklädnad eller taktäcknings-
material.*

Första stycket gäller inte

*3 c § Trots 2 § första stycket 3 c
krävs det inte bygglov för att på en
byggnad montera solcellspaneler
och solfångare som följer byggnadens
form även om dess yttre utseende
påverkas avsevärt på annat*

- 1. om kommunen enligt 8 §
första stycket 9 bestämt att
åtgärden kräver bygglov,
eller*
- 2. på byggnader eller inom
bebyggelseområden som
avses i 8 kap 13 §.*

Därefter berättar Johan Nyqvist, Energikontoret Skåne om...

- Solceller – en snabbkurs
- Solenergi i bebyggelsen
- Riktlinjer för bygglov
- Reaktionen på Boverkets förslag
- Metod för bedömning (LESO-QSV)

Johans presentation innehåller många bilder och bifogas minnesanteckningarna under filnamn: *180228 Solenergi i bebyggelsen JN.pdf*

Energikontoret Skåne skickar också med frågor kring förnybar energi & fysisk planering: <https://response.questback.com/kommunfrbundetskne/wzgk87fvm8>

Det blev lite diskussion angående stora solcellsanläggningar på mark. Frågan är aktuell nu eftersom Boverket skrev i rapporten om solfångare och solpaneler att dessa solcellsparker inte är lovpliktiga. Så enkelt är det inte och det har länsstyrelsen påtalat för utredaren på Boverket. **Det är kommunen som avgör lovplikten.** Även om inte solcellsparker räknas upp som en anläggning som kräver bygglov enligt 6 kap 1 § PBF kan varje solcell bedömas exempelvis som ett skärmtak. Petter Eiring, stadsarkitekt i Landskrona berättade till exempel att verksamhetsutövaren

2018-03-06

fått ett frivilligt bygglov efter att 12:6-samråd enligt MB gett klartecken. Ett bygglov som vunnit laga kraft kan vara en bra försäkring för den som ska investera i en anläggning.

Hantering av ett förändrat klimat

Henrik Djerv, klimatsamordnare länsstyrelsen berättade om vatten och klimat i samhällsplanering.

Vad händer med klimatet?

- Högre temperaturer
- Ökad nederbörd
- Stigande hav

Hur hanterar vi dessa utmaningar i bygglovsprocessen?

Enskilda fastighetsägare är ansvariga för att skydda sin egen fastighet

Bygglov inom detaljplan kan vara ett problem.

- Äldre detaljplaner tar ofta inte hänsyn till exempelvis översvämningsfrågan
- Detta göra att man kan tvingas till att säga ja även om det är uppenbart olämpligt

Bygglov inom detaljplan – Vad kan ni göra?

- Försöka undvika att bygga in fler risker i kända problemområden
- Riva upp existerande olämpliga detaljplaner
- INFORMERA!

Förslag – Klimatanpassningsutredningen

- 9 kap 30 § PBL: En ansökan om bygglov får efter genomförandetiden alltid avslås om det finns en uppenbar risk för skador på fastigheten eller byggnadsverket på grund av översvämning, ras, skred eller erosion

Bestämmelse ok men det finns redan möjlighet att upphäva sådana detaljplaner (4 kap 40 § PBL)

- 9 kap 12 § PBL. Det krävs marklov för... och förändring av markytans utformning

Kan få stor betydelse för att till exempel begränsa den hårdgjorda ytan

2018-03-06

Bygglov utanför detaljplan –
Vad behöver bedömas?

- Dagvattenhantering
- Hantering av extrem nederbörd
- Områdets relation till havsnivåer
- Miljökvalitetsnormer för vatten
- Hur dessa samverkar/motverkar varandra

Utgår från markens lämplighet enligt
2 kap 5 § PBL

Använd översiktsplanen som stöd för beslut!

Frågan om det är lämpligt att bygga ska vara avgjord i översiktsplanen!
Exempel på översiktsplanens vägledande funktion finns i rättsfall MÖD mål P1666-13 Förhandsbesked där kommunen sagt nej med stöd av översiktsplanen och andra dokument med hänsyn till markens lämplighet avseende översvämning och möjlighet att ordna avlopp

Karttjänsten – vatten och klimat kan ni hitta här:

<http://ext-webbgis.lansstyrelsen.se/Skane/Dikningsforetag/>

Upphävande av obligatoriskt samråd

Information om upphävande av föreskrift om obligatoriskt samråd för uppförande av vindkraftverk och radiomaster. Det har gått över 20 år sedan beslutet om föreskrift om obligatoriskt samråd för uppförande av vindkraftverk och radiomaster fattades. Lagstiftningen kring prövningen av vindkraftverk har förändrats och ytterst få verk, om något, omfattas numera av samrådsplikten. Själva beslutet ska tas den 8 mars och kommer att skickas till er på kommunerna. Informationen fanns uppkopierad för dem som ville ha ett exemplar.

Remiss om En mer förutsägbar byggprocess

Boverkets förslag om certifierade sakkunniga och certifierade byggprojekteringsföretag har varit på remiss. Fyra skånska kommuner och länsstyrelsen har haft remissen. Länsstyrelsen avstyrkte remissen och menar att

2018-03-06

bedömning i ett tidigt skede bör kvarstå avseende bland annat tillgänglighet, ändamålsenlighet och bostadsutformning. Länsstyrelsen efterfrågade också ett förtydligande av regelverket som har ett stort tolkningsutrymme enligt rapporten (2017:23). Läs själva om ni vill. Remissen finns här:

<http://www.regeringen.se/remisser/2017/11/remiss-av-boverkets-rapport-en-mer-forutsagbar-byggprocess-forenklad-kontroll-av-serietillverkade-hus-201723/>

Avslutning

Vi tackar Malmö Museer som var värddar för dagen. Särskilt roligt var att vi hade så många stadsantikvarier tillsammans med bygglovhandläggare, byggnadsinspektörer och administratörer från kommunerna

Nästa Sydlov har vi på förslag i Simrishamn den 25 maj.

Idéer om kommande program:

- digitalisering
- rumsvärmare vedeldning

Vi återkommer med inbjudan.

Något ytterligare ni vill ta upp på nästa Sydlov? Hör av er till:

anna.jansson.thulin@lansstyrelsen.se

jesper.bergnordh@kfsk.se

Var hittar ni dessa och tidigare minnesanteckningar från Sydlov?

<https://kfsk.se/samhallsutveckling/vara-natverk/sydlov/>

Bilagor pdf:

180228 Solenergi i bebyggelsen JN.pdf

Gemensam kulturmiljöplanSydlov 20180228.pdf

20180228 Sydlov Jesper B.pdf